UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

SYNTA||XIS LINGVAE GRAECAE,|| IOANNE VARENNIO || Mechliniensi Au/||tore.|| PRAETEREA ANNO-||tatiunculae paucae ad praecepta Synta=||xis Varennianae, per IOACHI-||MVM CAMERA-||RIVM.|| ... ||

Varennius, Joannes

Basileae, 1536

VD16 V 385

Genitivvs Post Verbum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-69674

Visual Library

quodammodo materia pars alicuius di citur, & quodammodo non.

Etiam ἐσθ᾽ ὅπως ſignificat quodammodo. ἐστιν ὃν τρόπον, pro quodammodo, quadantenus. ἐστιν μὲν οὐκ ἐστιν οὕτως ἔχον, ἀλλ᾽ ἐστιν ὃν τρόπον, non planè ita eſt, ſed q̃dammodo. Quod quidem ita dicit̃ per ἔλλειψιν præpoſitionis κατὰ, articulo ſubiũctiuo ὃν accepto, pro hoc nomine infi nito τινὰ: ita ut ἐστιν ὃν τρόπον, ſit loco huius, ἐστι κατὰ τινὰ τρόπον. ἐστιν ἐφ᾽ ὅτῳ, aliqua cauſa.

GENITIVVS POST Verbum.

VErba ſenſuum ſignificatiua, gaudent genitiuis, uelut αἰσθάνομαι, ἀκούω, ἅπτομαι, γεύομαι, ὀσφραίνομαι. ut αἰσθάνομαι τῆς τῶν λόγων ἡδύτητος, ſentio ſer monis ſuauitatem. μὴ γεύεσθαι μελανούρων, ne guſta ex ijs, quibus nigra eſt cauda.

Excipiunt̃ ea quæ uiſum ſignificant, ueluti ὁρῶ, ὁρῶμαι, θεῶμαι, βλέπω, & ſimilia, quæ exigunt accuſatiuum, quod uiſus cæteris ſenſibus ſit certior & penetrabilior. Verum Attici omnia ſentien-

di uerba conſtruunt cum accuſatiuo.

Cæterum uerbum αἰσθάνομαι quandoq; ſignificat intelligo, & tum ſi referatur ad eandem perſonam, conſtruitur cum participio nominatiui caſus. αἰσθάνομαι καλῶς ποιῶν, intelligo quod benefaciam. αἰσθάνῃ καλῶς ἀναγινώσκων, intelligis te recte legere. Sin uero ad aliam perſonam, conſtruit accuſatiuo. αἰσθάνομαί σε ποιοῦντα τόδε, intelligo te hoc facere.

Item ἀκούω capitur nonnunquam pro uocor, & tunc habet utrinque nominatiuum, more uocatiuorum uerborum. Sic Gregorius de Seruatore ait, Σαμαρείτης ἀκούει, uocatur Samaritanus.

Item uerba quæ animi affectionem ſignificant, ἐρᾶν Θέτιδός τε καὶ Γαλατείας οὐ δύνασαι, non potes Thetidem ſimul & Galateam amare. ἐπιθυμῶ σου τοῦ φίλου μου, deſidero te amicum meum. πάντα ἀγαθοῦ τινος ἐφίεσθαι δοκεῖ, omnia bonum aliquod appetere uidentur.

Conſtruuntur etiam hæc uerba cum infinitiuis, additis articulis genitiui caſus,

ſus, ἐφίεμαι τοῦ ἀναγινώσκειν, deſidero legere. ἐπιθυμῶ τοῦ μανθάνειν, cupio diſcere. φιλῶ, ἀγαπῶ, ἐλεῶ, οἰκτείρω, & ſimilia.

Quibus iungunt uerba curandi, φροντίζω, ἐπιμέλομαι, μέμνημαι.

Adduntur genitiuis etiam uerba participandi, κοινωνῶ σοι τῆς δόξης, ſum tecum particeps gloriæ. μετέχω σοι τοῦ πάθους, particeps tecum ſum afflictionis, quod etiã per accuſatiuum dicitur, μετέχω σοὶ τὸ πάθος. Vnde & illud Comici, οὐ γὰρ μετεῖχες τὰς ἴσας πληγὰς ἐμοί, non enim participabas pares plagas mecum.

Verba imperandi genitiuis gaudent, ἄρχω μηδενὸς, nulli impero. βασιλεύω, κυριεύω πάντων, dominor omnib. τυραννῶ, κρατῶ τῶν ἑσπερίων, dominor occidentalib. Ad hanc formã legimus Matt. 20. Principes gentiũ dominant̃ eorũ, pro dominant̃ eis. Græce enim eſt, κατακυριεύουσιν αὐτῶν. Attice additur his uerbis datiuus.

Conſtruuntur etiam cum accuſatiuo, βασιλεύω σὲ, δεσπόζω σὲ, κυριεύω σέ. uerũ tunc ſignificant βασιλέα σὲ ποιῶ, regem

te facio. δεσπότην σε ποιῶ, dominũ te facio. Et ita in alijs.

Priuandi uerba & erroris. στέρομαι τούτων, ἁμαρτάνει τῆς ὁδοῦ ὅλης, errat tota uia. ἐλαττῶ σε ἑταίρου.

Quin & uerbis differendi aut diſtandi apponitur genitiuus, διαφέρει πάντων, differt ab omnibus. χωρίζομαι, ἀπέχω, διΐστημι, διέχω. Et uerbis aſſequẽdi, & fruſtrandi, εὐτυχῶ, ἀτυχῶ, ἀποτυχῶ, & ſimilia. ἐπηγγελμένων τυχεῖν ἀγαθῶν, aſſequi bona promiſſa. Similiter uerbis concedendi, συγχωρῶ, ὑπείκω. Prohibendi, κωλύω.

Gaudent genitiuo uerba plenitudinis, copiæ, aut inopiæ. γυμνῶ σε ἀγαθῶν, nudo te bonis. κενῶ σε πραγμάτων, euacuo te rebus. πληρῶ σε ἀγαθῶν, impleo te bonis. πληθύειν τὴν πόλιν ἀνδρῶν, ciuitatem plenam eſſe uiris. γεμίζω φιάλην ὕδατος, impleo phialã aqua. Matth. 22. ἐπλήσθη ὁ γάμος ἀνακειμένων, nuptię impletæ ſunt diſcumbentibus..

Appretiatiua uerba admittunt genitiuum ſignificantem pretium, ὠνησάμην

πωλῶ

πέντε δραχμῶν, emi quinque drachmis. πολλοῦ πωλεῖς, magno uendis. δέκα ταλάντων τιμῶμαι, decem talentis æſtimo. τιμῶμαί μοι θανάτου, meipſum morte dignũ cenſeo. Quod etiam quandoq; dicit præcedente præpoſitione πρὸς uel ἀντὶ, aut ſimili. τὸν βίον πρὸς μικρὰ κέρδη καταλλάττονται, modicis lucris uitam commutant. ἀντὶ θνητοῦ σώματος ἀθάνατον δόξαν ἀντικαταλλάξασθαι, pro morti obnoxio corpore gloriam comparare immortalem.

Crebro regunt uerba genitiuum ἐλλειπτικῶς, deficiente ἕνεκα, ut ἀποδέχομαί σε τῆς προαιρέσεως, hoc eſt, ἕνεκα τῆς προαιρέσεως, ſuſcipio ſiue approbo te, quod ad uolũtatem attinet. εὐδαιμονίζω σε τῆς τύχης, hoc eſt, ἕνεκα τῆς τύχης. beatum te prædico propter fortunam, aut quod ad fortunã attinet, utrunq; enim ſignificat ἕνεκα. Huius ſchematis eſt etiam quod dicitur, εὖ ἥκει φρενῶν, pro φρόνιμός ἐστιν. εὖ ἥκει παιδείας, eruditus eſt. Quẽ morem Latini imitantur nonnunquam in huiuſmodi orationibus, Populi ſeruandi laborat, Reipublicæ

publicæ defendendę periclitatur. in quibus deeſt, cauſa. Quandoq; deficiente alia quauis prępoſitione, quæ poſtulat genitiuum. λύω σε τῶν δεσμάτων, pro ἀπὸ τῶν δεσμάτων. διώκω σε τῆς οἰκίας, pro ἐκ τῆς οἰκίας. παύω σε τῶν κακῶν, παύω σε τοῦ παίζειν. κουφίζω σε τοῦ χρέους, pro ἀπὸ τοῦ χρέους. ἁρπάζω σε τοῦ πυρός, pro ἐκ τοῦ πυρός.

Verba accuſandi, damnandi, abſoluendi, & conſimilia genitiuum adſciſcunt, qui ſignificet crimen; quod nonnunquã etiam effertur per accuſatiuũ. Per genitiuum quidem, ut διώκω σε φόνου, accuſo te cædis. αἰτιῶμαί σε τοῦδε, criminoſe hóc tibi obijcio. ἁλίσκω σε τούτου τοῦ ἀδικήματος, conuinco te huius iniuriæ. ἑάλω κλοπῆς, damnatus eſt furti.

Quod etiam licet ſic dicere, ἑάλω κλέπτων. uel ſic, ἑάλω ἐπὶ κλοπῇ, & ita in alijs ſimilibus. διώκω σε πληγῶν, ἐγκαλῶ σοι πληγῶν, ago tecum iniuriarum ob uerbera. φεύγω δουλείας, cauſam dico ſuper ſtatus controuerſia. φεύγων φόνου, poſtulatus cędis. φεύγων ὕβρεως, poſtulatus iniuriæ.

ſuriæ. φεύγων ἀνθρωποφονίας, reus homicidij. καταγινώσκω σὲ φόνου, damno te cędis.

Per accuſatiuum, καταγινώσκω σοῦ τόδε, hoc de te iudico & ęſtimo. καταγινώσκω σοῦ ἀμαθίαν, iudico te imperitum.

Effertur etiam per accuſatiuũ, quod pœnam ſignificat condemnationis. καταγινώσκω σου θάνατον, mulcto te morte. κατακρίνω σου θάνατον, damno te ad mortem. Quod etiam paſſiue dicitur, per nominatiuum. κατέγνωσαί σου θάνατος, κατακέκειται σου θάνατος, rei capitalis damnatus es, & ultimo ſupplicio. Vel per accuſatiuum, κατακρίνομαι θάνατον, καταγινώσκομαι θάνατον, damnor ad mortem.

Verba paſſiua exigunt genitiuũ mediãte ꝑpoſitione ὑπὸ uel παρὰ, aut ſimili: ſicut Latinis ablatiuũ mediãte ꝑpoſitione a uel ab. τύπτομαι ὑπὸ σοῦ, uerberor abs te. loco cuius quãdoq; ponunt datiuũ, πεποίηταί μοι, pro ὑπ᾽ ἐμοῦ. λέλεκταί σοι, ꝓ ὑπὸ σοῦ. διδάσκομαί σοι ῥητορικὴν, ꝓ διδάσκομαι ὑπὸ σοῦ, doceor abs te Rhetoricam.

Quædam uerba regũt genitiuũ, quia

reſoluunt

reſoluuntur in nomen, cui iungitur genitiuus. ἀξιῶ σε τιμῆς, pro ἡγοῦμαί σε ἄξιον τῆς τιμῆς. γυμνῶ σε ἐνδυμάτων, pro καθιστῶ σε γυμνὸν τῶν ἐνδυμάτων. Ad Hebręos 3. πλείονος δόξης οὗτος παρὰ Μωϋσῆν ἠξίωται, ampliori gloria præ Moyſe dignus habitus eſt.

Quibuslibet uerbis apponitur genitiuus ſignificans ſpeciem temporis, hoc eſt, cum interrogatio fit per quando: ut ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς ἐργάζεται, noctu diuque operatur. ἑσπέρας ἥκων, uenit ueſperi. χειμῶνος καὶ ἔαρος αἱ κοιλίαι θερμαί εἰσιν, hyeme & uere ſunt uentres calidi.

Similiter ſpatium temporis, hoc eſt, cum interrogatio fit per quamdiu, ponitur in genitiuo, quando tempus præteritum ſignificat negatiue, οὐκ εἶπον χρόνου πολλοῦ, non dixi multo tempore. Aut quando per breue tempus aliquid accidiſſe declaratur, μικροῦ παρῆλθεν, paululū præteriјt.

In aliјs ponitur ſpatium temporis in accuſatiuo, ὅλην τὴν ἡμέραν εἰργασάμην, tota die operatus ſum. Ioan. 15. τοσοῦτον

χρόνον

χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμὶ, tanto tempore uobiſcum ſum. εἰμὶ ἐνταῦθα πάντα τ̀ πόλεμον, ſum hic toto tempore belli. ἔζη πάντα τ̀ τοῦ Τραϊανοῦ βασιλείαν, uixit toto tempore regni Traiani. Quod & per datiuum effertur, εἴκοσιν ὅλοις ἔτεσιν ἀποδημήσας, uiginti totis annis peregrinatus. Dicunt & per nominatiuum ſic, ἐξῆλθεν ἤδη ἔτος τρίτον, annum ab hinc tertium. ἀφ' οὗ ἔτος ἤδη τρίτον ἐξήκει μετὰ τὸ ἀποσχολάζειν ἐμὲ, iam triennium eſt à quo ſtudere deſij.

Quod materiã ſignificat, in genitiuo ponitur, ἐποίησε λίθου, fecit è lapide. Cui quandoq; additur præpoſitio ἐξ, ut ἐποίησε ἐκ λίθου.

Similiter & id quod ſignificat parte, κρέμω σε τοῦ ποδὸς, ſuſpendo te pede. πίνω τοῦ ὕδατος, bibo de aqua. δρέπομαι τ̀ ἀνθῶν, carpo de floribus. Si totum ſignificent, utuntur accuſatiuo. πίνω τὸ ὕδωρ, bibo aquam.

Verbum ſubſtantiuum adſciſcit non nunquam genitiuum. τούτων ἐστὶν ὁ Πλάτων, horum, aut de numero horum eſt

Plato. Quod uerbum quandoq; omittitur. οὐδὲ τῶν ἀδικούντων ἐγώ, neq; ego ſum de numero nocentium.

DATIVVS POST Verbum.

VErba ſequendi exigũt datiuum, ἕπομαι τοῖς παλαιοῖς, ſequor ueteres. ἀκολούθει μοι, ſequere me.

Similiter uerba certandi, μάχεσθαι κυσὶ ἐν φρέατι, in puteo cum canibus pugnare. τοῖς θεοῖς μάχεσθαι, pugnare cum dijs. φιλονεικῶ σοι, contendo aduerſum te. παλαίω τοῖς πολλοῖς, luctor aduerſus multos. παυροτέροις πολεμεῖν, aduerſus pauciores belligerare. Sic Virg.

Placido'ne etiam pugnabis amori?

Quibus nonnunquam additur genitiuus, ἀμφισβητῶ σοι τούτου, uel περὶ τούτου, certo tecum de hac re.

Quoduis uerbum admittit datiuũ ſignificantem qualecũq; inſtrumentum, aut modum actionis, πολεμίζειν γλώττῃ, bellare lingua. χειρὶ δεῖ σπείρειν, ἀλλὰ μὴ ὅλῳ θυλάκῳ, manu ſerere oportet, non to